

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

Public participation in the development of Song Chan subdistrict municipality, Krasang District, Buriram Province

กฤษณรัตน์ วรรณสวัสดิ์¹, จิรัชยา พุทธา², ชลมาศ โคล³,
สุจิรา เรืองสุขสุด⁴ และ สากล พรหมสถิตย์⁵

Received : 3 July 2025

Revised : 15 July 2025

Accepted : 9 October 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์” นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มประชากร คือ ประชากรตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 12,224 คน รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบการวิจัยพื้นที่วิจัย คือ ในเขตเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง 387 คนโดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ S.D. T-test F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้โครงการบางโครงการไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน 2) ประชาชนขาดความรู้/ทักษะและข้อมูลที่เข้าถึงได้ ประชาชนบางกลุ่มไม่มีความรู้เรื่องกระบวนการจัดทำแผนงบประมาณ หรือตัวชี้วัดผล จึงไม่สามารถมีส่วนร่วมเชิงสร้างสรรค์หรือตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประเมินผลมีค่าคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ที่แตกต่างกัน มีความเห็นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.5

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Public Administration Student, Buriram Rajabhat University E-Mail : 650112801076@bru.ac.th

² นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Public Administration Student, Buriram Rajabhat University E-Mail : 650112801078@bru.ac.th

³ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Public Administration Student, Buriram Rajabhat University E-Mail : 65011280080@bru.ac.th

⁴ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Public Administration Student, Buriram Rajabhat University E-Mail : 650112801104@bru.ac.th

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Assistant Professor in Public Administration at Buriram Rajabhat University E-Mail : sakon.pt@bru.ac.th

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน, การพัฒนา, เทศบาลตำบลสองชั้น

ABSTRACT

This research article Title “People’s Participation in the Local Development of the Song Chan Sub-district Municipality, Krasang, Buriram Province” aims to study 1) the level of people’s participation in the local development of the Song Chan Sub-district Municipality, Krasang District, Buriram Province 2) Suggestions related to people’s participation in the local development of the two-layer municipality, Krasang District, Buriram Province, 12,224 people. The research model is quantitative research. use the concept of public participation in the local development as a research framework for the research area, namely in the Song Chan Sub-district Municipality, Krasang District, Buriram Province. a sample of 387 people using Taro Yamane’s formula. The research tool is a questionnaire. Data is analyzed by standard deviation T-test and F-test.

The results of the research found that 1) People in the municipality of Song Chan Sub-district, Krasang District, Buriram Province lack participation in setting policies for local development. As a result, some project do not meet the needs of the people. 2) people lack knowledge/skills and accessible information. Some groups of people do not have knowledge of the budget planning process or result indicators. Therefore, they cannot participate creatively or check effectively. The overall level of public participation is moderate. It was found that the highest average aspect is that the evaluation has a moderate. By the base test, it was found that people with gender, age, marital status, education level, and different income have opinions on people’s participation in local development. Statistically significant at the level of 0.5

Key word : Mechanisms of vote buying, Patterns of vote buying, Village

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและมุ่งที่กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากหมวด 4 หน้าที่ของชาวไทย,หมวด 5 ว่าด้วยนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และหมวด 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่นไทยเป็นการกำหนดนโยบายและหลักการสำคัญของรัฐในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำหนดทิศทางการให้ความสำคัญในการปกครองตนเองโดยให้เห็นได้จากมาตรา 78 รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดจน

โครงสร้างพื้นฐาน สารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ และหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 281 ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย, 2565)

แผนพัฒนาท้องถิ่น ถือเป็นกรอบและแนวทางการดำเนินงานและการบริหารงานท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค คือแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนพัฒนาภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาอำเภอ โดยเป็นการจัดทำโครงการพัฒนาสำหรับแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะห้าปี โดยไม่ต้องมีการทบทวนและปรับปรุง สามารถใช้แผนระยะห้าปีเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลา 5 ปี แต่สามารถเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง แผนพัฒนาท้องถิ่นได้ในแต่ละปีงบประมาณ และกรณีแผนพัฒนาท้องถิ่นมีระยะเวลาใช้บังคับ เหลืออยู่ไม่ถึง 180 วัน ห้ามมีการเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของปีงบประมาณถัดไปสำหรับใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย , 2565)

เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ประมาณ 73,075 ตารางกิโลเมตร โดยมีเทศบาลตำบลสองชั้น จำนวน 17 หมู่บ้าน 3,106 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 12,224 คน แยกเป็นชาย 6,108 คน คิดเป็นร้อยละ 49.97% และแยกเป็นหญิง 6,116 คิดเป็นร้อยละ 50.03% ข้อมูล ณ วันที่ 21 สิงหาคม 2567 จากเทศบาลตำบลสองชั้น มีอำนาจหน้าที่ตามหลักที่กฎหมายกำหนด โดยทั่วไปอำนาจหน้าที่ของตำบลสองชั้น ประกอบด้วย การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมการศึกษา การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการน้ำประปา การบำบัดน้ำเสีย การเก็บขยะ การจัดการระบบการขนส่งภายในพื้นที่การจัดการบริการสาธารณะให้กับประชาชนเป็นต้น เช่น การจัดการน้ำประปา การบำบัดน้ำเสีย การเก็บขยะ และการจัดระบบขนส่งภายในพื้นที่ เช่น การจัดทำโครงการครอบคลุมพื้นที่ 1 ตำบล จำนวน 17 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้นในปี พ.ศ. 2567 จำนวนทั้งสิ้น 12,224 คน แยกเป็นชาย 6,108 คิดเป็นร้อยละ 49.97% และเป็นหญิง 6,116 คิดเป็นร้อยละ 50.03% จำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากร

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการศึกษาในชุมชนความเป็นอยู่และการพัฒนาท้องถิ่นในพื้นที่เทศบาลตำบลสองชั้นหลายมิติ ทั้งในแง่ของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่อาจนำไปสู่การมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

อติวัส ศรีพันธ์ (2563 : 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมหมายถึงการที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจและดำเนินการในการใช้ทรัพยากรด้านต่าง ๆ ขององค์กรให้เกิดประโยชน์และสนองตอบตรงต่อความต้องการของประชาชน

จุติพร มาเพิ่มผล (2566 : 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ประชาชน หรือผู้มีส่วนได้เสียสมัครใจเข้ามาบอบาทหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหา ความต้องการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการพัฒนา ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สุพัตตรา นามวงศา (2565 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และรับผิดชอบต่างๆ อันจะมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง โดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในตำแหน่งผู้กระทำหรืออาจอยู่ในตำแหน่งผู้รับผลประโยชน์

สรุปแนวคิดการมีส่วนร่วมเน้นการเปิดโอกาสในประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิด ตัดสินใจ ลงมือทำและประเมินผล ตลอดจนมีส่วนร่วมในการริเริ่มและรับผิดชอบต่อกิจกรรมหรือการใช้ทรัพยากรต่างๆ ขององค์กร ทั้งนี้การมีส่วนร่วมดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงเพื่อให้ผลลัพธ์ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและสร้างประโยชน์ร่วมกัน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น

สุธาวิ กลิ่นอุบล (2562 : 29) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชนหมายถึงการสร้างความสำเร็จ ก้าวหน้า ให้แก่ชุมชน โดยให้ชุมชนนั้นๆช่วยกันในทุกกระบวนการตั้งแต่คิดทำวางแผนตามลำดับขั้นตอน มีการควบคุมติดตามการพัฒนาเพื่อให้การพัฒนาชุมชนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนและความช่วยเหลือของรัฐบาลและองค์กรเอกชนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลไปถึงความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงแก่ประเทศชาติต่อไป

วชิษฐ์พล กุลพรม (2560:18) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาท้องถิ่น คือ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพัฒนาให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เพื่อความก้าวหน้าของสิ่งที่เป็นอยู่ตามความต้องการของประชาชนภายในชุมชนหรือสังคม โดยใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดเกิดความคุ้มค่าเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชน สังคมที่ดีกว่าเดิม

ทัศนชัย ศิริวรรณ (2564 : 23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมเป็นการพัฒนาด้วยการร่วมมือกันระหว่างรัฐหรือผู้พัฒนากับประชาชนผู้ถูกพัฒนาเป็นการวางแผนร่วมกัน

ณัฐพล แผลมทองกลาง (2566 : 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันทำกิจกรรมหรือการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่ต้องการประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอน โดยร่วมคิดหาแนวทางวิธีการในการดำเนินงาน ร่วมดำเนินการ ร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงหรือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมติดตามการดำเนินงานในกิจกรรมที่ทำร่วมกัน รวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมนั้น

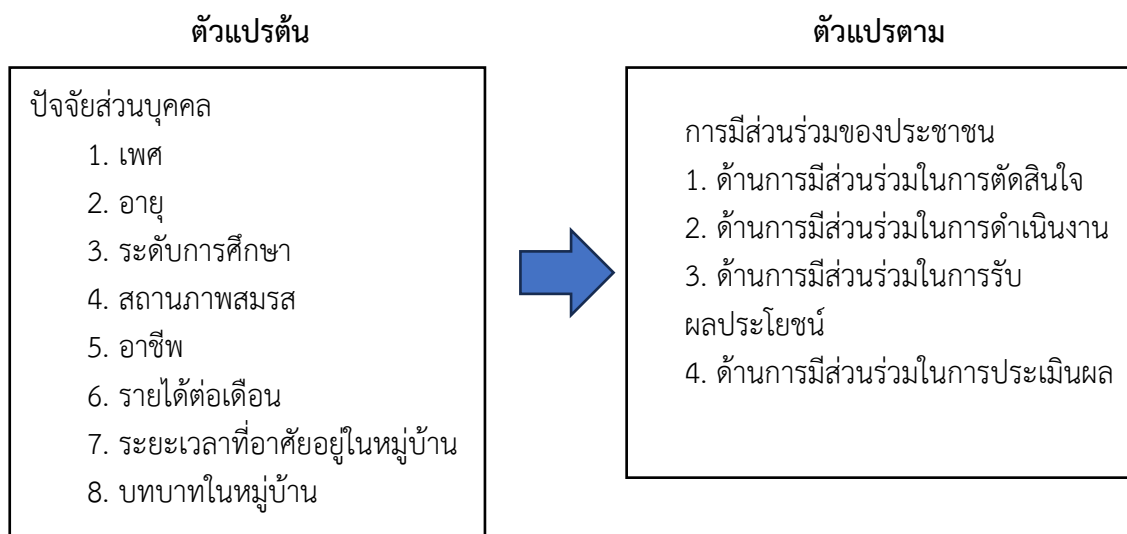
จุติพร มาเพิ่มผล (2566 : 9) ได้ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่มีประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสมัครใจเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาความต้องการ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการพัฒนา ที่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สรุปแนวคิดการพัฒนาท้องถิ่นมุ่งเน้นการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับชุมชน โดยการส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุล การพัฒนาท้องถิ่นต้องคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของชุมชนเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจและดำเนินการเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้การพัฒนาความยั่งยืน การพัฒนาไม่ควรมุ่งเน้นแค่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับสังคม การพัฒนาในท้องถิ่นจึงต้องเป็นการร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน.

กรอบแนวคิด

ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ เสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยเป็นภาพ ดังนี้

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 12,224

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 387 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane วิธีการคำนวณ N คือ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 12,224 คน 0.05 คือ ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ตัวอย่างเช่น

$$n = \frac{12,224}{1 + 12,224(0.05)^2}$$

$$1. (0.05)^2 = 0.0025$$

$$2. 12,224 * 0.0025 = 30.56$$

$$3. 1 + 30.56 = 31.56$$

$$4. \frac{12,224}{31.56} \approx 387.3$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างคือ 387 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่และร้อยละ ➡ ใช้บรรยายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย ➡ ใช้หาค่ากลางและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหรือ S.D. ➡ ใช้ดูการกระจายของข้อมูล T-test ➡ ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ 2 กลุ่ม F-test ➡ ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป

2. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน บทบาทในหมู่บ้าน

ตัวแปรตาม ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพทั่วไป	จำนวนประชากร (N=142)	
	จำนวน	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	174	45.0
หญิง	213	55.0
อายุ		
18 – 30 ปี	60	15.30
31 – 40 ปี	51	13.20
41 – 50 ปี	97	25.10
51 – 60 ปี	87	22.50
61 ปีขึ้นไป	92	23.80
สถานภาพสมรส		
โสด	206	53.20
สมรส	121	31.30
หม้าย	40	10.30
อยู่ร้าง	20	5.20
อาชีพ		
เกษตรกร	154	39.80
รับจ้างทั่วไป	90	23.30
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	73	18.90
พนักงานบริษัทเอกชน	20	5.20
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/พนักงานของหน่วยงานราชการ	15	3.90
นักเรียน/นักศึกษา	21	5.40
ว่างงาน	14	3.60
ระดับการศึกษา		
ระดับประถมศึกษาตอนต้น	98	25.40
ระดับประถมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	88	22.70
ระดับศึกษามัธยมตอนต้น	55	14.20
ระดับศึกษามัธยมตอนปลาย	48	12.40
ระดับอนุปริญญา	15	3.90

สภาพทั่วไป	จำนวนประชากร (N=142)	
	จำนวน	จำนวน
ระดับปริญญาตรี	15	3.90
ไม่ได้ศึกษา	30	7.80
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	258	66.70
10,001 – 15,000 บาท	69	17.80
15,001 – 25,000 บาท	33	8.50
25,001 – 35,000 บาท	19	4.90
35,000 บาทขึ้นไป	8	2.10
ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน/ชุมชน/ปี		
1- - 10 ปี	30	7.80
11 – 20 ปี	99	25.60
21 – 30 ปี	96	24.90
31 – 40 ปี	48	12.40
41 – 50 ปี	48	12.40
51 – 60 ปี	32	8.30
61 – 70 ปี	33	8.50
บทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชน		
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนันและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	21	5.40
ประธานชุมชน/คณะกรรมการชุมชน	14	3.60
อสม./อปปร.	15	3.90
เจ้าหน้าที่เอกชน	20	5.20
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	73	18.90
ประชาชนทั่วไป	154	39.80

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 387 คน เมื่อจำแนกตามเพศปรากฏว่า เพศชาย จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 ส่วนเพศหญิง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 ช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 ช่วงอายุ 18-30 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.30 ช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของ ประชาติ มณี, อติวิธ ศิริพันธ์, สุธาวี กลิ่นอุบล, จุติพร มาเพิ่มผล และณัฐพล แผลมทองกลาง

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	S.D.	ตัวแปร	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.20	0.645	ปานกลาง	1
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.15	0.710	ปานกลาง	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.11	0.723	ปานกลาง	3
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.09	0.565	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.14	0.596	ปานกลาง	

จากตาราง 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.14$, S.D.= 0.596) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.20$, S.D.= 0.645) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.15$, S.D.= 0.710) และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.11$, S.D.= 0.723) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.565) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ทดสอบสมมติฐาน (เปรียบเทียบ) จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ผลการวิจัยแสดงผลในตอนที่ 3

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ปัจจัยส่วนบุคคล	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น			
	T-test	F-test	sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
เพศ	0.6741	-	0.412	ปฏิเสธสมมติฐาน
อายุ	-	11.18	< 0.01	ยอมรับสมมติฐาน
สถานภาพ	-	2.15	0.093	ปฏิเสธสมมติฐาน
อาชีพ	-	4.98	< 0.01	ยอมรับสมมติฐาน
ระดับการศึกษา	-	13.6	< 0.01	ยอมรับสมมติฐาน
รายได้	-	12.21	< 0.01	ยอมรับสมมติฐาน

จากตารางที่ 3 พบว่า แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น ตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัด บุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ อายุ สถาน ระดับ อาชีพ รายได้ โดยภาพรวมพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพ (Sig = 0.093) เพศ (0.412) ที่ไม่แตกต่างกันมีความคิดเห็นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาท้องถิ่น ตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี อายุ (0.01) อาชีพ (0.01) ระดับการศึกษา (0.01) รายได้ (0.01) แตกต่างกัน มีความเห็นกับการ

มีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต้องการจัดเวทีสาธารณะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะในการตัดสินใจต่างๆ และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรือออนไลน์ในการรับฟังความคิดเห็นและการลงคะแนนเสียงจากประชาชน	15	3.87
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ต้องการตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อมีส่วนร่วมในการวางแผน	10	2.58
3	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมสามารถร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรร ผลประโยชน์จะทำให้เกิดความยั่งยืน	18	4.65
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ให้มีการมีส่วนร่วมที่โปร่งใส ควรสร้างกลไกที่ชัดเจนและโปร่งใสในการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล	22	5.68
รวม		65	16.78

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 3.87 รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.65 รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.87 รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.58

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 4 ด้าน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ และเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ($\bar{X} = 3.14, S.D. = 0.596$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมเสนอโครงการเพื่อใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐพล แผลมทองกลาง (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อติวิธ ศิริพันธ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พระณัฐกฤต จະติ (2565) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายาวาส ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการวัดนิมทายาวาส โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุธิมา เทพวงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วรรัชล สุขชาติ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ หัสณัย เจนจบ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ จุติพร มาเพิ่มผล (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ปาริชาติ มณี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ($\bar{X} = 3.11, S.D. = 0.723$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การสร้างกระบวนการตัดสินใจผ่านการประชุมประชาคมร่วมกันของคนในหมู่บ้าน ชุมชน หรือ ท้องถิ่นโดยพร้อมเพรียงกันนั้นเป็นไปได้ยาก จำเป็นต้องอาศัยกลุ่มของตัวแทนภาคประชาชนมาเข้าร่วมประชุมแทน ดังนั้น เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่ก็จะมีทั้งกลุ่มที่เคยเข้าร่วมประชุมประชาคม และบางส่วนที่ไม่เคยเข้าร่วมประชุม สอดคล้องกับ พระธวัชชัย สอนิธิโม (2561) พบว่า มีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับวิชัยของ วรรัชล สุขชาติ (2564) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนเขตเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ($\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.055$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานในกิจกรรมหรือโครงการ

ต่างๆ ของเทศบาลมักจะดำเนินงานโดยเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานนั้น ๆ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย แต่ก็ยังมีประชาชนบางส่วนได้รับการคัดเลือกประชาชนให้เป็นตัวแทนของประชาคมในองค์กรจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อันประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และ คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้กำหนดให้ประชาชนที่ได้รับประชาชนที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาคมได้เข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการทั้งสองคณะ สอดคล้องกับพระอริยชัย สอนติธมโม (2561) พบว่า การคัดเลือกได้มีโอกาสเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่เทศบาลได้ดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณัฐฤกฤต จะติ. (2565) พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดวิเศษการวัดฉิมทายกาواس โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 ($\bar{X} = 3.09$, S.D.= 0.565) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ประชาชนในพื้นที่มีการรับรู้ถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ผ่านการได้รับบริการกิจการอันสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ ของเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา หรือบริการสาธารณะต่าง ๆ อย่างเช่น บริการจำกัดขยะมูลฝอย งานทะเบียนราษฎรงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมไปถึงการบริการด้านคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น การช่วยเหลือสิ่งของอุปโภค และเบี่ยงชีพต่างๆ สอดคล้องกับกุสุมา เขียวเพกา (2560) พบว่า ซึ่งสอดคล้องกับ จุติพร มาเพิ่มผล (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.645) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ หรือได้เข้าร่วมอยู่ในกระบวนการตรวจสอบคุณภาพงานบริการโครงสร้างพื้นฐาน สอดคล้องกับ ปิณฑทัต บุนขุดทด และคณะ (2562) พบว่า เทศบาลมีประสิทธิภาพในการสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิมา เทพวงศ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรเน้นการจัดเวทีสาธารณะเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะในการตัดสินใจต่างๆ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรือออนไลน์ในการรับฟังความคิดเห็นและการลงคะแนนเสียงจากประชาชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรเน้นการตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนจากประชาชนในพื้นที่ เพื่อมีส่วนร่วมในการวางแผน

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมสามารถร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์จะทำให้เกิดความยั่งยืน

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรเน้นให้มีการมีส่วนร่วมที่โปร่งใส ควรสร้างกลไกที่ชัดเจนและโปร่งใสในการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของการนำวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสองชั้น พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา และการบริหารงานของภาครัฐ ดังนั้น เพื่อให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เทศบาลตำบลสองชั้นควรพิจารณาข้อเสนอแนะต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรให้ประชาชน มีส่วนร่วมเข้าประชุมเพื่อเสนอปัญหาและกำหนดแนวทางพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของเทศบาล
2. เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการเปิดโอกาสให้กับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เพิ่มขึ้น
3. เทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการเพิ่มคณะกรรมการตรวจสอบผลงานงบประมาณที่มาจากภาคประชาชนเพื่อเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของ ประชาชนให้ครบทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการรับรู้ของประชาชน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรให้ความสำคัญในเรื่องของความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น และควรให้ความสำคัญกับปัญหาความต้องการของประชาชน
2. ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นควรให้ความสำคัญในเรื่องของการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ โดยการเพิ่มช่องทางติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชน

ข้อเสนอแนะของการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรจัดเวทีสาธารณะหรือวงพูดคุยกันในชุมชน เพื่อให้ประชาชนได้เสนอความคิดเห็นต่อผลวิจัย และร่วมคิดว่าควรนำไปปรับใช้อย่างไรให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

ควรศึกษาหลายพื้นที่มากขึ้น เช่น เทศบาล อบต. ในจังหวัดหรือภูมิภาคอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบระดับหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมระหว่างพื้นที่ในเมือง พื้นที่ชนบท หรือพื้นที่ที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2565). การปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนัก/สังกัดที่ออกเอกสาร. สืบค้นจาก <http://www.moi.go.th/...>
- กุสุมา เขียวเพกา. (2560). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในองค์การ บริหารส่วนตำบล ร่อนทอง อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จินตวิทย์ เกษมสุข. (2561). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน. วารสารวิทยาการวิจัย, (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)
- จุติพร มาเพิ่มผล. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลทุ่งควายกิน อำเภอกาหลง จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา). เข้าถึงได้. สืบค้น 14 มีนาคม 2568, จาก https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/62930026.pdf
- ณัฐพล แผลมทองกลาง. (2566). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดเขตอำเภอกะเปอร์วิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ทัศนชัย ศิริวรรณ. (2564). การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสำเร็จอย่างยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนชีวิตวิถีตำบล น้ำเกียน อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดน่าน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยแม่โจ้). สืบค้น 14 มีนาคม 2568, จาก http://mdc.library.mju.ac.th/thesis/2564/thatchai_siriwan/fulltext.pdf
- ปาริชาติ มณี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ตำบลตำลึง อำเภอบางสะพาน จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา). <https://ir.buu.ac.th/dspace/bitstream/1513/701/1/63910026.pdf>
- ปณณทัต บณขุนทด และคณะ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิ สาน อำเภอมะนัง จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์. 6(2), 190-211.
- พระณัฐกฤต จະติ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนวัดพิเศษการ-วัดฉิมทายาวส (วิทยานิพนธ์,ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม).
- พระธวัชชัย สอนิตมโม (วรรณนาวัน). (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล เมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย).
- วรรณชวล สุขขาคะ. (2564). การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของประชาชนเขตเทศบาลนคร นครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์,ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- วชิษฐ์พล กุลพรม. (2560) การพัฒนากระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งตามหลักพุทธธรรมของเทศบาล ตำบลต้นธง อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ ลำพูน:ลำพูน. สืบค้น 14 มีนาคม 2568, จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBJ/article/view/253021>

- สุธาวี กลิ่นอุบล. (2562). การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวเขาจีน ตำบลห้วยยางโพน อำเภอกาบแก้ว จังหวัดราชบุรี. มหาวิทยาลัยศิลปากร.สืบค้น 14 มีนาคม 2568, จาก <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/2696>
- สุธิดา เทพวงศ์.(2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ.(วิทยานิพนธ์,ปริญญา มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สุพัตรา ยอดสุรางค์. (2562). แนวคิดว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน. วารสารสหวิทยาการวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, 11(1), 45-60.
- สุพัตรา นามวงศา. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสะโน อำเภอสำโรงตาบาก จังหวัดสุรินทร์. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- หัตถ์นัย เจนจบ. (2564). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อดิวิศ ศิริพันธ์. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต). สืบค้น 14 มีนาคม 2568, จาก <https://rsuir-library.rsu.ac.th/handle/123456789/664>